

Privacybeleid

Wet op de geneeskundige behandelovereenkomst (WGBO)

Bron: ministerie van gezondheid, welzijn en sport.

Inleiding:

Deze wet regelt de relatie tussen de patiënt en zorgverlener (in dit geval vaktherapeut). Wanneer een patiënt de hulp van een zorgverlener inroept, ontstaat een geneeskundige behandelovereenkomst tussen hen. De patiënt is opdrachtgever tot zorg, hetgeen gedefinieerd wordt als: onderzoek, het geven van handelingen en raad op het gebied van de geneeskunst die het doel hebben iemand van een ziekte te genezen, ziekte te voorkomen of de gezondheidstoestand te beoordelen, of het verlenen van verloskundige bijstand.

De WGBO is dwingend recht, dat wil zeggen dat zorgverleners (of zorgverlenende instanties) en patiënten onderling geen afspraken kunnen maken die in strijd zijn met de WGBO.

In de WGBO zijn een aantal spelregels vastgelegd die voorheen in losse wetten en rechterlijke uitspraken te vinden waren.

De plichten van de patiënt.

De patiënt moet de zorgverlener goed, eerlijk en volledig op de hoogte stellen van zijn problematiek. Met de juiste en volledige informatie kan de zorgverlener sneller en beter een diagnose stellen en kan hij beter zorg verlenen. Dit klinkt logisch en redelijk, maar vaak worden uit schaamte, gemakzucht of onverschilligheid, of in de overtuiging dat het onbelangrijk is, zaken verzwegen of anders voorgesteld. De patiënt moet zoveel mogelijk met de zorgverlener meewerken en adviezen opvolgen. Een andere belangrijke plicht van de patiënt is de zorgverlener te betalen.

Behandelovereenkomst.

Vanaf 16 jaar zijn minderjarigen bevoegd tot het zelfstandig aangaan van een behandelovereenkomst. Bij minderjarigen tot en met 15 jaar is toestemming van beide ouders (c.q. voogd) vereist voor het tot stand komen van een behandelovereenkomst.

Het recht van de patiënt op informatie.

Als patiënt hebt u recht op informatie in begrijpelijke taal over uw ziekte, de behandeling, de gevolgen en de risico's van die behandeling en eventuele alternatieve behandelingen. De zorgverlener zal, als dat gewenst en noodzakelijk is, de informatie schriftelijk geven zodat de patiënt die nog eens rustig na kan lezen. Als de zorgverlener denkt dat bepaalde informatie bij de patiënt slecht zal vallen dan is dat geen reden om de patiënt de informatie niet te geven. Alleen als naar het oordeel van de zorgverlener het geven van bepaalde informatie ernstig nadeel voor de patiënt zal opleveren dan verstrekt hij die informatie niet. De zorgverlener is wel verplicht dit met een andere zorgverlener te overleggen.

Alleen met voldoende informatie kunt u goed meedenken en meebeslissen over de behandeling. De WGBO schrijft dit ook voor: u beslist samen met de hulpverlener wat er gaat gebeuren.

Het recht van de patiënt om geen informatie te willen.

Als een patiënt zegt bepaalde informatie niet te willen, dan krijgt hij die informatie niet, tenzij dit ernstig nadeel voor hemzelf of anderen oplevert, dan krijgt de patiënt toch de informatie van de zorgverlener.

Het recht van de patiënt op inzage in zijn dossier.

Van iedere patiënt wordt een medisch dossier bij gehouden. Hierin staan alle gegevens in die betrekking hebben op uw behandeling. Omdat het dossier gaat over úw lichaam en gezondheid kunt

u het uiteraard inzien, met uitzondering van de gegevens die niet over uzelf gaan. Op de hulpverlener na mag niemand anders het dossier inzien, tenzij u daar toestemming voor geeft.

Tot inzage dient zo spoedig mogelijk gelegenheid worden gegeven. U heeft het recht op kopieën van uw dossier, waarvoor de zorgverlener een redelijk bedrag in rekening mag brengen. Als u een andere visie heeft dan welke in uw dossier staat, dan mag u aan de zorgverlener vragen het dossier te wijzigen of om uw visie toe te voegen aan uw dossier. Medische dossiers moeten minimaal 20 jaar bewaard blijven. Op verzoek van een patiënt moet echter een dossier binnen 3 maanden vernietigd worden door de zorgverlener, tenzij dat in strijd is met de wet of nadeel voor een ander dan de patiënt kan opleveren. Daarbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan aandoeningen die mogelijk erfelijk bepaald zijn. In het belang van anderen zal een goed zorgverlener in zulke gevallen het verzoek om vernietiging naast zich neerleggen. Ook de mogelijkheid van wetenschappelijk onderzoek verzet zich tegen het vernietigen van bepaalde medische dossiers.

Het recht van de patiënt op bescherming van zijn privacy.

De zorgverlener dient de privacy van de patiënt te beschermen en te bewaren. Alles moet vertrouwelijk worden behandeld. Medische handelingen mogen alleen uitgevoerd worden als niemand anders die kan waarnemen tenzij de patiënt daarmee instemt. Het medisch dossier is alleen ter inzage aan de zorgverlener en degene die betrokken zijn bij de behandeling. De zorgverlener mag geen enkele informatie aan derden verstrekken (inclusief directe familie), tenzij de patiënt daar uitdrukkelijk toestemming voor heeft gegeven of als de wet de zorgverlener daartoe verplicht, of als het informatie betreft ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek maar dan alleen onder strikte voorwaarden.

Het overlijden van een patiënt betekent niet dat diens privacy dan niet meer beschermd hoeft te worden. Ook na de dood hebben derden geen recht op inzage van het dossier, tenzij de zorgverlener zeker weet dat de patiënt daar geen bezwaar tegen gehad zou hebben.

De plicht van de zorgverlener informatie te verstrekken.

Niet alleen heeft de patiënt recht op informatie, de zorgverlener is zelfs verplicht de patiënt informatie te verschaffen. De zorgverlener moet in voor de patiënt te bevatten bewoordingen vertellen over het onderzoek, de voorgestelde behandeling en alternatieven en de gezondheidstoestand van de patiënt. Hierbij wordt wel het principe der redelijkheid; als er bijvoorbeeld een kans van één op de miljoen is op een bepaalde bijwerking van een bepaalde behandeling dan hoeft dat niet besproken te worden.

De plicht van de zorgverlener een medisch dossier bij te houden.

In het medisch dossier moeten aantekeningen gemaakt worden door de zorgverlener over de behandeling en de gezondheidstoestand van de patiënt. Dit alles voor zover dit voor een goede zorgverlening aan de patiënt nodig is. De zorgverlener moet het dossier voor minimaal 10 jaar bewaren, of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed hulpverlener voortvloeit. Er is een dringend advies gedaan aan de hulpverleners om de bewaartermijn van dossiers te stellen op 15 jaar. De termijn van de WBGO is nog altijd 10 jaar, maar er is een wetsvoorstel (dus nog geen wet) dat die termijn op 15 jaar gaat stellen. De wetswijziging gaat met terugwerkende kracht in werking. Het advies is gegeven om te voorkomen dat hulpverleners dossiers die al 10 jaar oud zijn vernietigen (wat volgens de letter van de WBGO moet).

De plicht van de zorgverlener de privacy van de patiënt te bewaren.

Het is de plicht van de zorgverlener er voor te zorgen dat geen inlichtingen over de patiënt aan derden ter beschikking komen. Tenzij de patiënt uitdrukkelijk toestemming hiervoor heeft gegeven. Alleen personen die direct bij het onderzoek en de behandeling betrokken zijn, mogen over de patiëntgegevens beschikken.

Zonder toestemming van de patiënt kunnen wel gegevens aan derden verstrekt worden ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek of statistiek indien het vragen van toestemming niet mogelijk is en

de patiënt niet onevenredig wordt geschaad, of het vragen van toestemming niet redelijk is en de gegevens niet tot de patiënt herleidbaar zijn.

Als een patiënt echter uitdrukkelijk bezwaar heeft gemaakt tegen het verstrekken van gegevens ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek of statistiek, dan mag de zorgverlener geen gegevens verstrekken.

Het wetenschappelijk onderzoek moet wel een algemeen belang dienen en het moet niet ook zonder de gegevens van de patiënt uitgevoerd kunnen worden. Als er gegevens ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en statistiek verstrekt worden, dan wordt dat door de zorgverlener in het dossier genoteerd.

Het recht van een zorgverlener om de verzoeken van een patiënt te weigeren.

Voor diverse beroepen in de gezondheidszorg gelden professionele standaards. De zorgverlener heeft het recht om niet op een onredelijk verlangen van een patiënt in te gaan. De zorgverlener laat zich bij nemen van zijn beslissingen leiden door zijn eigen deskundigheid en mag bijvoorbeeld een verzoek van een patiënt weigeren om een röntgenfoto te laten maken.

Toestemming van een patiënt is vereist.

Voor ieder onderzoek en voor iedere behandeling is toestemming nodig van de patiënt. De patiënt beslist uiteindelijk of er wel of niet behandeld wordt, niet de zorgverlener. De patiënt heeft het recht de behandeling of onderzoek te weigeren en gegeven toestemming weer in te trekken.

Bij ingrijpende onderzoeken of behandelingen wordt uitdrukkelijk om de toestemming van de patiënt gevraagd. In de overige gevallen wordt er van uit gegaan dat de patiënt stilzwijgend toestemming geeft. Wanneer de patiënt daar om vraagt, wordt in het medisch dossier genoteerd voor welke behandelingen of onderzoeken toestemming is verleend.

Vanaf 16 jaar zijn minderjarigen bevoegd tot het zelfstandig aangaan van een behandelovereenkomst en om toestemming te geven voor het uitvoeren van behandelingen. Bij minderjarigen tot en met 15 jaar is toestemming nodig van beide ouders (c.q. voogd) vereist.

In de praktijk zal het regelmatig voorkomen dat de behandeling alleen met toestemming van de ouder waar het kind woont wordt uitgevoerd. In dat geval is het verstandig om, indien mogelijk, de andere ouder in ieder geval te informeren over het feit dat het kind in behandeling is. Formeel is het echter zo dat *beide* ouders, die het gezag hebben over het kind tot en met 15 jaar toestemming moeten geven. In het geval van een klacht gaat het bij de Inspectie van de gezondheidszorg om het belang van het kind.

Van 12 tot en met 15 jaar kan een behandeling zonder de toestemming van beide ouders of voogd worden uitgevoerd, indien de behandeling kennelijk nodig is teneinde ernstig nadeel voor de patiënt te voorkomen, alsmede indien de patiënt ook na de weigering van toestemming van beide ouders (c.q. voogd), de behandeling weloverwogen blijft wensen.

Als het aantoonbaar contraproductief is dat een van de ouders betrokken is (bijvoorbeeld omdat hij/zij veroorzaker van de klacht is), dan kan deze buiten de behandeling gehouden worden. Vanaf 12 jaar beslissen minderjarigen mee over de inhoud van de behandeling en wie hierbij betrokken is.